การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานร่วมกับภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบล : กรณีศึกษาจังหวัดยโสธร

Public participation in the administration of the leadership of the district mayor: Case study of Yasothon province

พรสวรรค์ สุตะคาน

Pornsawan sutaKan

จักรพงษ์ ฟองชัย

Jakkrapong Fongchai

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

The Eastern University of Management and Technology,Thailand

พระวุฒิพงษ์ แก้วแกมดา

Phrawittiphong kaewkaemda

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University

E-mail: Politice7114@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานร่วมกับภาวะผู้นำนายกเทศมนตรีตำบล: กรณีศึกษาจังหวัดยโสธร มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานร่วมกับภาวะผู้นำนายกเทศมนตรีตำบลกรณีศึกษาจังหวัดยโสธร 2) ศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานร่วมกับภาวะผู้นำนายกเทศมนตรีตำบลกรณีศึกษาจังหวัดยโสธรมีโดย จำแนกตามเพศ สถานภาพ การศึกษา และอายุ ประชากรได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในจังหวัดยโสธร และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จำนวน 310 คน โดยการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่

แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test (ANOVA) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า

1) การศึกษาระดับด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ =3.66, SD.=.57) และการศึกษาระดับด้านภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีก็อยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ =3.61, SD.=.52) ตามลำดับ ถือได้ว่าค่าเฉลี่ยทั้ง 9 ตัวแปรอยู่ในระดับมาก

2) การศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานร่วมกับภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบล: กรณีศึกษาจังหวัดยโสธร ที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการร่วมกับด้านภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลไม่แตกต่างกัน โดยมีผลทดสอบ t = -.010 และโดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .992 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบล โดยมีผลทดสอบ t = - 0.005 และมีค่านัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่า .05 ส่วนประชาชนมีสถานภาพ วุฒิการศึกษา และอายุ ที่แตกต่างกันนั้น พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้ง 4 ด้าน กับด้านภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบล ทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน; ภาวะผู้นำ: นายกเทศมนตรีตำบล

Abstract

This research is a study of public participation in administration together with the leadership of the mayor of the district: Case study of Yasothon province The objectives of the research are as follows: 1) To study the level of public participation in administration together with the leadership of the mayor of the case study in Yasothon province. 2) To study the comparison of the participation of the people in the administration together with the leadership of the mayor of the sub-district case study in Yasothon, is there any difference? Classified by gender, educational status and age, is the people living in Yasothon province. And using 310 random sampling methodology for survey research (Yamane, 1973) by using simple random sampling. The research instruments were questionnaires. The statistics used in this research were the statistics used in the research

which were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test (ANOVA). One-way analysis of variance

The study indicated that

1) The study of the level of public participation is at a high level ($\overline{x}$ =3.66, SD.=.57) and a study of the level of mayor leadership at a high level ($\overline{x}$ =3.61, SD.=.52), respectively. High level

2) a comparative study of the level of public participation in administration together with the district mayor leadership: Case study of Yasothon province With different gender, participation in management, and the leadership of the mayor of the sub-district were not different, with the test result t = -.010 and with the statistical significance of .992 with statistical significance. At the level of .05 and the leadership of the subdistrict mayor, with the test result t = - 0.005 and with a statistical significance lower than .05. For people with different educational status and age, it was found that The participation of the 4 sides with the leadership of Mayor District 5 is no different. With statistical significance at the level of 0.05

Keywords: Public participation ; leadership; District mayor

1. บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปกครองที่มาจากหลักการกระจายอำนาจกล่าวคือเป็นการโอนอำนาจจากรัฐบาลส่วนกลางบางส่วนให้ท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ปกครองตนเองโดยการปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย โดยมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ทั้งนี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนอกจากนั้นเป็นที่ยอมรับกันว่าระบบการมีส่วนร่วมในการทำงานนับเป็นระบบมี

ความสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในระดับองค์กร ระดับชุมชน/สังคม และระดับประเทศ ทั้งในกรณีของการบริหารงานภาครัฐและภาคเอกชนโดยนักวิชาการได้พิจารณาแบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วม หรือการมีบทบาทของชุมชนหรือของประชาชนในกระบวนการบริหารงานภาครัฐโดยพิจารณาจากด้านผู้ให้โอกาส (หน่วยงานภาครัฐ) หรือด้านผู้รับโอกาส (ประชาชนหรือชุมชน)ออกเป็น 5 ด้านหรือ 5 ระดับ แยกตามระดับความมากน้อยของการมีส่วนร่วมดังนี้ (1) การให้หรือการได้รับข้อมูลข่าวสาร (Information) (2) การรับฟังหรือการให้ความคิดเห็น/การปรึกษาหารือ (Consult) (3) การให้หรือการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง (Involve) (4) การให้หรือการเข้ามาร่วมมือ (Collaborate) และ (5)การมอบหรือการได้อำนาจ/การเสริมอำนาจ(Empower) การตัดสินใจ (อรทัย ก๊กผล, 2552)

การบริหารราชการภายใต้หลักการกระจายอำนาจโดยเฉพาะการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย อาทิการบริหารงานของพื้นที่/เขตพิเศษต่าง ๆ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด การบริหารงานของเทศบาลนคร/เทศบาลเมือง/เทศบาลตำบล ฯลฯ เกิดจากแนวคิดที่ว่าประชาชนในแต่ละชุมชนหรือแต่ละพื้นที่เป็นกลุ่มคนที่รู้และเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข้อเท็จจริง สภาพการณ์และความต้องการที่แท้จริงของชุมชนมากที่สุด การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืนจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมหรือมีบทบาทในกระบวนการบริหารงาน ด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่นได้กล่าวถึงการกระจายอำนาจว่ามี 2 รูปแบบ คือ (1) การกระจายอำนาจตามภารกิจ (Functional) หมายถึง การมอบอำนาจให้องค์การสาธารณะจัดทำกิจกรรมประเภทใดประเภทหนึ่งเพื่อให้มีอิสระในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับงานนั้น ๆ และ (2)การกระจายอำนาจตามอาณาเขต (Size and Boundary Based) หมายถึง การมอบอำนาจไปให้ท้องถิ่นจัดทำกิจกรรมหรือบริการสาธารณะในเขตท้องถิ่นมีอำนาจที่จะกำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายท้องถิ่นของตนได้ ซึ่งเป็นลักษณะของการปกครองที่เรียกว่าการปกครองท้องถิ่น (Local Government) (สิริพงษ์ ปานจันทร์, 2556)

เทศบาลเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งตามกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และได้มีการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 14 ครั้ง เพราะต้องการเพิ่มประสิทธิภาพและให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในฉบับต่าง ๆ เทศบาล แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบางเมือง และเทศบาลนคร ลักษณะสำคัญในฐานะที่เป็น

หน่วยการบริหารท้องถิ่น คือ 1) มีรูปแบบและโครงสร้าง รวมทั้งเนื้อหาสาระและแก่นแท้ ภายในหน่วยงานสอดคล้องกับลักษณะที่ประชาชนในท้องถิ่นเป็นของหน่วยงานหรือหน่วยงานเป็นของประชาชนในท้องถิ่น (of local people) เป็นหน่วยงานที่บริหารโดยประชาชนในท้องถิ่นเอง (by local people) 2) มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่บริหารงานของตนเองได้อย่างเป็นอิสระ (autonomy) 3) มีการบริหารงานบุคคลของตนเอง 4) มีงบประมาณหรือมีรายได้ของตนเอง 5) มีประสิทธิภาพในการบริหารงาน (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2545) ซึ่งเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนให้ทรัพยากรต่าง ๆ สามารถเข้ามาร่วมกันและถูกใช้อย่างคุ้มค่าสอดคล้องกับนโยบายและกลยุทธ์ขององค์กร ย่อมจำเป็นต้องใช้ภาวะความเป็นผู้นำที่มีลักษณะพิเศษที่มีประสิทธิภาพรวมกับการมีวิสัยทัศน์ในการกำหนดกลยุทธ์และประกอบกับสมรรถนะต่าง ๆ เพราะหากผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะสามารถบริหารและรวมพลังของสมาชิกในองค์การโน้มน้าวให้ทุกคนร่วมมือกันทำงานเพื่อผลสำเร็จโดยรวมขององค์การ ในยุคแห่งการเริ่มต้นของศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีและโลกาภิวัตน์มีอิทธิพลอย่างมากต่อองค์การและรูปแบบการทำงานขององค์การ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันดังกล่าวทำให้องค์การมีลักษณะยืดหยุ่นไร้ขอบเขตและโครงสร้างที่แน่นอน ทำให้วิธีการทำงานเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่อาศัยความสามารถทางด้านร่างกาย เป็นการทำงานที่ต้องใช้ความสามารถหรือความฉลาดทางปัญญามากขึ้น ดังนั้นในการทำงานจึงไม่สามารถสังเกตการณ์ ตรวจสอบและควบคุมได้อย่างทั่วถึง แสดงให้เห็นถึงการที่มีผู้นำที่เก่งเพียงคนเดียวอาจไม่สามารถเกิดประสิทธิผล แต่สมาชิกในกลุ่มหรือทีมต้องมีภาวะผู้นำ รวมถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในประเทศไทยโดยสนใจศึกษาขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาในการจัดเวทีประชาคมเพื่อรับทราบถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบล เรื่องการนำแผนไปปฏิบัติและการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของประชาชนในระดับต่าง ๆ ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรวมถึงทิศทางการกำหนดแผนงานต่าง ๆ จากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอันจะนำไปสู่การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกว่ามีความเกี่ยวข้องมีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารที่ตนเองได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ทำให้เกิดความรับผิดชอบและปกป้องต่อสิทธิของตนที่มีอยู่ (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2554) จากองค์ความรู้ดังกล่าวเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นยังมีความจำเป็นต่อการพัฒนาให้เป็นไปตามการบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้

ประชาชนมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่การกำหนดปัญหา การกำหนดการเลือกการประเมินทางเลือกการบริหารจัดการ การร่วมติดตามประเมินผลและร่วมรับผลประโยชน์ เป็นประการสำคัญและการบัญญัติในลักษณะนี้เป็นการกระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ริเริ่มในการสร้างกลไกและช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้มีโอกาสเรียนรู้การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักการกระจายอำนาจการปกครองและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว ที่จะทำให้ประชาชนและกลุ่มองค์กรชุมชนมีความรู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ดีองค์ความรู้ดังกล่าวยังไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาเพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม (ชูชาติ กีฬาแปง, 2539)

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับผู้นำในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนกำหนดนโยบายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับผู้นำในท้องถิ่นที่มีความถูกต้อง เหมาะสมและตรงต่อความต้องการของประชาชนมากที่สุดอันจะส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งของท้องถิ่นอย่างยั่งยืนต่อไป จะเห็นได้ว่าการบริหารเทศบาลของผู้นำมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะและต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดการที่เทศบาลตำบลจะดำเนินการพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุดและมีความยั่งยืนมากที่สุดจำเป็นอย่างยิ่งที่เทศบาลตำบล ต้องสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนร่วมกับผู้บริหารในการพัฒนาเทศบาลตำบลการที่จะสร้างการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมต้องทราบก่อนว่าเทศบาลตำบลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลตำบลมากน้อยเพียงใดและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับผู้นำที่บริหารท้องถิ่นในระดับใด

เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนกับภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีในการบริหารงาน และเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนกับภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบล กรณีศึกษาจังหวัดยโสธร เพื่อพัฒนาเทศบาลตำบลจังหวัดยโสธรต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับภาวะผู้นำนายกเทศมนตรีตำบลกรณีศึกษาจังหวัดยโสธร

2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนกับภาวะผู้นำนายกเทศมนตรีตำบลกรณีศึกษาจังหวัดยโสธรมีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร จำแนกตามเพศ สถานภาพ การศึกษา และอายุ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความ เบี่ยงเบนมาตรฐานt-testและF-test(ANOVA)การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ขอบเขตด้านประชากรในเขตพื้นที่ในเขตจังหวัดยโสธร (Population) (Yamane, 1973) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 310 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นชั้น (Stratified Random Sampling) (วิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ตั้งแต่เดือน กันยายน พ.ศ. 2561 ถึงเดือน มกราคม พ.ศ. 2562

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานร่วมกับผู้นำนายกเทศมนตรีตำบล : กรณีศึกษาจังหวัดยโสธร..คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดยโสธร และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)จำนวน 310 คนสรุปผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.1 มีสถานะโสด คิดเป็นร้อยละ 67.7มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 43.5 มีและมีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.7

2) ระดับปฏิบัติการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =3.66, SD.=.57) และเมื่อจำแนกเป็นรายองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบด้านส่วนร่วมในการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}$=3.76, SD.=.69) รองลงมาเป็นองค์ประกอบด้านส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{x}$ =3.70, SD.=.63) องค์ประกอบด้านด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{x}$ =3.68, SD.=.72) ในขณะที่องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x}$ =3.49, SD.=.67)

3) กลุ่มตัวอย่างมีระดับปฏิบัติการในภาวะผู้นำนายกเทศมนตรี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =3.61, SD.=.52) ในขณะที่ค่าเฉลี่ยองค์ประกอบด้านการสร้างวิสัยทัศน์มนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}$ =3.76, SD.=.60) รองลงมาเป็นค่าเฉลี่ยองค์ประกอบด้านผู้นำสร้างแรงดลใจแบบมีส่วนร่วม ($\bar{x}$ =3.65, SD.=.68) ส่วนองค์ประกอบด้านการสร้างความเชื่อมั่นมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x}$ =3.43, SD.=.72)

ดังนั้นสรุปได้ว่า ระดับปฏิบัติการภาวะผู้นำนายกเทศมนตรีและองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยองค์ประกอบด้านการสร้างวิสัยทัศน์มนุษยสัมพันธ์มากที่สุด ส่วนองค์ประกอบด้านการสร้างความเชื่อมั่นมีค่าเฉลี่ยน้อยที

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย t-test ระหว่างตัวแปรต้นด้านเพศ

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบ t-test ระหว่างตัวแปรต้นด้านเพศ ในขณะที่การทดสอบความแปรปรวนของค่าเฉลี่ย One-Way ANOVA เป็นการทดสอบกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา และอายุ ทั้งนี้มีเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับผู้นำนายกเทศมนตรีตำบล: กรณีศึกษาจังหวัดยโสธรรวมถึงองค์ประกอบของทั้งสองตัวแปรหลักเป็นตัวแปรตามสำหรับการเปรียบเทียบ หรือทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสำหรับงานวิจัยนี้แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้ผลการเปรียบเทียบสามารถนำไปอ้างอิงถึงกลุ่มประชากรได้จำเป็นต้องทดสอบการกระจายแบบปกติของข้อมูลที่ได้มาก่อนการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปรากฏผลการทดสอบตามตารางต่อไปนี้

1) มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และด้านส่วนร่วมในการดำเนินงานที่มีผลทดสอบt-test ต่ำกว่า .05 โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .047, .035 และ .006 เรียงตามลำดับ

2) มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นองค์ประกอบด้านการสร้างความเชื่อมั่นด้านการบริหารเวลาให้บรรลุเป้าหมายและด้านผู้นำสร้างแรงดลใจแบบมีส่วนร่วมที่มีผลทดสอบ t-test ต่ำกว่า .05 โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .047, .035 และ .006

การทดสอบ One - Way ANOVA

1) ค่าเฉลี่ยตัวแปรตามการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกรณีมีตัวแปรต้นระดับความคิดเห็นต่างกัน ทั้งนี้มีผลทดสอบค่า F ตัวแปรการมีส่วนร่วมของประชาชน = .365 และมีผลทดสอบค่า F ขององค์ประกอบระหว่าง .156 ถึง 1.104 รวมถึงมีค่านัยสำคัญทางสถิติ P Value น้อยกว่า .05 ดังนั้นสรุปได้ว่า มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับความคิดเห็นต่างกันเป็นตัวแปร

2) ค่าเฉลี่ยตัวแปรตามการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกรณีมีตัวแปรต้นระดับความคิดเห็นต่างกัน ทั้งนี้มีผลทดสอบค่า F ตัวแปรการมีส่วนร่วมของประชาชน = . 2.415 และมีผลทดสอบค่า F ขององค์ประกอบระหว่าง .577 ถึง 3.097รวมถึงมีค่านัยสำคัญทางสถิติ P Value น้อยกว่า .05 ดังนั้นสรุปได้ว่า มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับความคิดเห็นต่างกันเป็นตัวแปรต้น

3) ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรตามการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกรณีมีตัวแปรต้นระดับความคิดเห็นต่างกัน ทั้งนี้มีผลทดสอบค่า F ตัวแปรการมีส่วนร่วมของประชาชน = .327 และมีผลทดสอบค่า F ขององค์ประกอบระหว่าง .235 ถึง 1.161 รวมถึงมีค่านัยสำคัญทางสถิติ P Value น้อยกว่า .05 ดังนั้นสรุปได้ว่ามีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับความคิดเห็นต่างกันเป็นตัวแปรต้น

4) ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรตามด้านภาวะผู้นำนายกเทศมนตรี และองค์ประกอบทั้ง 5 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกรณีมีตัวแปรต้นระดับความคิดเห็นต่างกัน ทั้งนี้มีผลทดสอบค่า F ตัวแปรภาวะผู้นำนายกเทศมนตรี = .877 และมีผลทดสอบค่า F ขององค์ประกอบระหว่าง .029 ถึง

1.888 รวมถึงมีค่านัยสำคัญทางสถิติ P Value น้อยกว่า .05 ดังนั้นสรุปได้ว่า มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรภาวะผู้นำนายกเทศมนตรีและองค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรณีระดับความคิดเห็นต่างกันเป็นตัวแปรต้น

5) ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรตามด้านภาวะผู้นำนายกเทศมนตรีและองค์ประกอบทั้ง 5 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกรณีมีตัวแปรต้นระดับความคิดเห็นต่างกัน ทั้งนี้มีผลทดสอบค่า F ตัวแปรภาวะผู้นำนายกเทศมนตรี = .868 และมีผลทดสอบค่า F ขององค์ประกอบระหว่าง .506 ถึง 2.001 รวมถึงมีค่านัยสำคัญทางสถิติ P Value น้อยกว่า .05 ดังนั้นสรุปได้ว่า มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรภาวะผู้นำนายกเทศมนตรี และองค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรณีระดับความคิดเห็นต่างกันเป็นตัวแปรต้น

6) ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรตามด้านภาวะผู้นำนายกเทศมนตรี และองค์ประกอบทั้ง 5 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกรณีมีตัวแปรต้นระดับความคิดเห็นต่างกัน ทั้งนี้มีผลทดสอบค่า F ตัวแปรภาวะผู้นำนายกเทศมนตรี = 2.665 และมีผลทดสอบค่า F ขององค์ประกอบระหว่าง .050 ถึง 3.768 รวมถึงมีค่านัยสำคัญทางสถิติP Value น้อยกว่า .05 ดังนั้นสรุปได้ว่า มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรภาวะผู้นำนายกเทศมนตรี และองค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรณีระดับความคิดเห็นต่างกันเป็นตัวแปรต้น

7) ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชน และองค์ประกอบ 4 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างกลุ่มที่มีระดับความคิดเห็นต่างกัน ดังต่อไปนี้

พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี (Sig. .899)

พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีและระหว่าง 31 ถึง 40 ปี การมีส่วนร่วมของประชาชน (Sig. .899) และองค์ประกอบ

พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีและระหว่าง 51 ปี ขึ้นไป การมีส่วนร่วมของประชาชน (Sig. .843) และองค์ประกอบ

5. อภิปรายผล

1) จากข้อค้นพบสำคัญที่พบว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรหลักและองค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานร่วมกับผู้นำอยู่ในระดับมากนั้น การแสดงออกต่อกันอย่างกัลยาณมิตรในการตัดสินใจในการทำงานร่วมกันการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและเหตุผลจากรอบด้านในความคิดเห็นการหาแนวทางของการทำงานร่วมกันและรับผิดชอบผลของการดำเนินกิจกรรมร่วมกันการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนโดยพิจารณาอย่างถี่ถ้วนโดยการใช้เหตุผล สอดคล้องกับผลวิจัยของกตัญญู แก้วหานาม เรื่อง ปัญหาของกระบวนการในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานเทศบาลเมืองบัวขาวโดยภาคประชาชน พบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานแบ่งออกเป็นสองรูปแบบ ประกอบด้วย แบบไม่เป็นทางการและแบบผ่านตัวแทนอันต้องดำเนินงานผ่านอาสาสมัครเข้าทำหน้าที่ทำการตรวจสอบการบริหารงานองค์กร ทั้งนี้ข้อค้นพบสำคัญผู้วิจัยพบอิทธิพลการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงาน รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานรัฐด้านการอบรมความรู้เกี่ยวกับสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการบริหารงานของหน่วยงานรัฐ (กตัญญู แก้วหานาม, 2558)

นอกจากนั้นแล้วยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ สิริพงษ์ นิมมา เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหินลาด อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก ได้สรุปผลการวิจัยพบว่า เพศ อายุและอาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาหินลาดการศึกษา รายได้ กิจกรรมทางสังคม การรับรู้ข่าวสารและแรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาหินลาดนั้นประกอบด้วย กิจกรรมทางสังคมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ควรส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมทางสังคมให้มากยิ่งขึ้นเช่นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี ประชาคมหมู่บ้าน ตำบล และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการเมื่อรวมกับส่วนราชการอื่นส่วนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง ควรเพิ่มให้มีช่องทางและความถี่เพื่อประชาสัมพันธ์ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้มากยิ่งขึ้น เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเตอร์เน็ต แผ่นพับ แผ่นปลิว ประกาศหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านวิทยุชุมชนและรถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่และแรงจูงใจของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

อยู่ในระดับปานกลาง ควรปรับทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล แรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนไม่ควรเป็นเงินหรือสิ่งของ การมีส่วนร่วมควรเป็นไปโดยความสมัครใจ (ศิริพงษ์ นิมมา, 2550)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลค้นพบว่าไม่มีความแตกต่างกันของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบกับตัวแปรตามการมีส่วนร่วม และการบริหารของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุธีญา พรหมมาก เรื่อง ภาวะผู้นำกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง พบว่า ภาวะผู้นำมีองค์ประกอบ ประกอบด้วย การสร้างบารมี การคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การกระตุ้นการใช้ปัญญา และการสร้างแรงบันดาลใจ ในขณะที่การมีส่วนร่วมของประชาชนมีองค์ประกอบด้าน การมีส่วนร่วมค้นปัญหา วางแผน ดำเนินงาน ตรวจสอบและประเมินผล รวมถึงการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ โดยกลุ่มองค์ประกอบทั้งสองกลุ่มมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และยังมีผลต่อการพยากรณ์ต่อการพัฒนาชุมชนตามภารกิจขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เช่นกัน โดยจากนั้นแล้ว ผู้วิจัยยังเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของภาวะผู้นำต้องสร้างความประทับใจแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาชุมชนตามเป้าหมายขององค์กร (สุธีญา พรหมมาก, 2554) นอกจากนั้นแล้วยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ เข็มเพชร ศรีสมพาน ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เรื่อง กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของกรมมาตรฐาน และมาตรวิทยา สปป.ลาว. พบว่า เราสามารถนำวิธีการการจัดทำแผนยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วมที่พัฒนามาจากประเทศเสรีประชาธิปไตยตะวันตกมาใช้ได้กับประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งเป็นประเทศที่มีระบบการบริหารประเทศแบบสังคมนิยมภายใต้ พรรคประชาชนปฏิวัติลาวเพียงพรรคเดียวอย่างไรก็ตามในรายละเอียดของขั้นตอนการมีส่วนร่วมในบริบทสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวก็ยังมีความแตกต่างกันกับสังคมตะวันตกกล่าวคือประชาชนคนลาวจำเป็นต้องได้รับข้อมูลข่าวสารและได้รับการกระตุ้นให้เกิดการร่วมแสดงความคิดเห็นในระหว่างการทำแผนกลยุทธ์ ซึ่งต่างจากประชาชนในประเทศสังคมตะวันตกหรือประเทศเสรีประชาธิปไตยไม่จำเป็นจะต้องมีการกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็น (เข็มเพชร ศรีสมพาน, 2558)

6. สรุป

1) การศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานร่วมกับภาวะผู้นำนายกเทศมนตรีตำบล: กรณีศึกษาจังหวัดยโสธร พบว่าประชาชนได้มีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และระดับด้านภาวะผู้นายกเทศมนตรี มีความเป็นผู้นำโดยภาพรวมสูงอยู่ในระดับมาก

2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานร่วมกับภาวะผู้นำนายกเทศมนตรีตำบล: กรณีศึกษาจังหวัดยโสธร โดยภาพรวม เพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการร่วมกับด้านภาวะผู้นำนายกเทศมนตรีตำบลไม่แตกต่างกัน โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 และด้านภาวะผู้นำนายกเทศมนตรีตำบล โดยมีผลทดสอบทางสถิติมี ค่านัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่า .05 แสดงว่า ภาวะผู้นำนายกแต่ละคนที่มาดำรงตำแหน่ง จะมีภาวะความเป็นผู้นำที่แตกต่างกัน ในการทำงาน และในส่วนด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้ง 4 ด้าน กับด้านภาวะผู้นำนายกเทศมนตรีตำบล ทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า ด้านอื่น ๆ จะทำงานและมีส่วนร่วมคล้าย ๆ กัน เป็นต้น

7. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1) ผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรท้องถิ่นที่เน้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีการการแสดงความคิดเห็นของทุกฝ่ายต่อการกำหนดนโยบายบริหารท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น

2) ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรท้องถิ่นทุกระดับควรกำหนดแนวปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สอดคล้องกับนโยบายผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งกำหนดความสำเร็จของการปฏิบัติงานในฐานะเป็นผู้ร่วมในการบริหารงานกับประชาชนภายในท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อให้ประชาชนได้รู้สึกว่าตนเองนั้นได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานร่วมกับผู้นำที่เป็นทีมงานนายกเทศมนตรีที่เป็นที่งานผู้บริหารท้องถิ่น

3) นักวิชาการควรค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานรวมกับผู้บริหารท้องถิ่นของทุกระดับในทางปฏิบัติ ซึ่งอาจจำเป็นต้องวิจัยเชิงทดลอง กึ่งทดลอง และการวิจัยเพื่อการ

พัฒนาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานร่วมกับผู้นำนายกเทศมนตรีตำบล ต่อไป

8. เอกสารอ้างอิง

กตัญญู แก้วหานาม และพิมพ์ลิขิต แก้วหานาม. (2558). ปัญหาของกระบวนการในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานเทศบาลเมืองบัวขาวโดยภาคประชาชน. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*. 9(3), 71-84.

เข็มเพชร ศรีสมพาน. (2558). กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของกรมมาตรฐาน และมาตรวิทยา สปป.ลาว. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*. 8(2), 12-22.

ชูชาติ กีฬาแปง. (2539). *ทัศนะของผู้นำท้องถิ่นต่อองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2547). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้: ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2545). *การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่นเปรียบเทียบ : อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ศิริพงษ์ นิมมา. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหินลาด อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก.* รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์. (2554). *นโยบายสาธารณะ : แนวความคิดการวิเคราะห์และกระบวนการ*. พิมพ์ครั้งที่ 22. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

สุธีญา พรหมมาก. (2554). *ภาวะผู้นำกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

สิริพงษ์ ปานจันทร์. (2556). *ประสิทธิผลในการบริหารงานของเทศบาลตำบล*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

อรทัย ก๊กผล. (2552). *คู่คิด คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับนักบริหารท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis.Thirdeditio.* Newyork: Harper and. Row Publication.